

ABSTRACT

Iryna Tyshchenkova. Cooperation of territorial communities in the field of provision of administrative services. An important role in building Ukraine as a social, legal, democratic state belongs to the introduction of decentralization reform, which determines the relevant processes of development of the institution of a united territorial community as the primary subject of local self-government. The creation of united territorial communities became the basis for the formation of a favorable living environment necessary for the full development of man, his self-realization and protection of rights.

Decentralization of the service delivery system is one of the urgent directions of reforms in modern Ukraine. With the emergence of such an institution as a united territorial community, favorable living conditions are created, important areas for the comprehensive development of society and the realization of man as a person, etc. are formed. In other words, the introduction of the reform of decentralization of power, which determines the relevant processes of development of the institution of a united territorial community as the primary subject of local self-government has a positive impact.

Today, united territorial communities are endowed with sufficient rights and have all the necessary powers to provide citizens with certain administrative services. But there are such ambiguous and individual cases when it is impossible to fully collect all the necessary documents at the place of providing such a service, or to take action without the involvement of additional sources. In this case, the communities' own cooperation in the field of administrative services is manifested.

The introduction of cooperation in the activities of united territorial communities is relevant, as it provides an opportunity to focus on the needs of citizens and improve the conditions for ensuring proper, and most importantly - rapid realization of citizens' rights and interests protected by law.

The urgency of the issue of providing administrative services in the context of decentralization is currently quite relevant and discussed among both scholars and practitioners. It is very important to study the institution of cooperation during the mechanism of providing administrative services, its adjustment, improvement, simplification and acceleration.

Keywords: *united territorial community, decentralization, administrative services, community cooperation.*

УДК 349.6: 504.4

DOI 10.31733/2078-3566-2021-2-174-180

Дмитро БУЦЬКИХ[©]

аспірант

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

**СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ІНСТИТУТУ
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ВОДНИХ
РЕСУРСІВ У РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ**

На підставі аналізу наукових, емпіричних та публіцистичних джерел з'ясовано стан адміністративно-правової охорони водних ресурсів в Україні.

Визначено поняття, мету та завдання правової охорони водних ресурсів. Наголошено значення інституту адміністративно-правової охорони водних ресурсів у реалізації екологічної функції держави.

З'ясовано сутність адміністративно-правової охорони водних ресурсів, що виражається: по-перше, у встановленні державою та її спеціально уповноваженими органами суворо обов'язкових для всіх фізичних та юридичних осіб норм і правил, тобто прийняття і видання відповідних нормативних актів різної юридичної сили, спрямованих на формування водно-екологічного правопорядку і забезпечення екологічної безпеки населення України; по-друге, в здійсненні постійного активного державного контролю (нагляду) за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів, додержанням усіма юридичними та фізичними особами вимог водного законодавства; по-третє, в застосуванні компетентними суб'єктами адміністративної юрисдикції відповідних санкцій як до фізичних, так і до юри-

© Бучьких Д. О., 2021

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8597-057X>

aasobakar77@ukr.net

дичних осіб, що порушують водне законодавство.

Запропоновано заходи вдосконалення системи адміністративно-правової охорони водних ресурсів в Україні в частині: підвищення інформаційної прозорості, створення єдиної інформаційно-аналітичної бази, що забезпечуватиме державу об'єктивною інформацією про стан і розвиток сектора водопостачання та водовідведення; забезпечення нормативного закріплення в чинному «водному» законодавстві категорій «державний водний фонд» та «комунальний фонд водних об'єктів», що відбиватиме винятковий характер права державної та комунальної власності на водні об'єкти та землі водного фонду; реформування системи публічного адміністрування водними ресурсами через підвищення ролі спеціальних регіональних органів управління і контролю у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів тощо.

Ключові слова: охорона, адміністративно-правова охорона, вода, водні ресурси, водний фон, навколишнє середовище, адміністративно-правові засоби, публічне адміністрування.

Постановка проблеми. Особливим об'єктом правової охорони навколишнього середовища від забруднення є водні ресурси, які охоплюють всі води нашої планети, що перебувають у вільному, хімічно незв'язаному стані. Водні ресурси є національним багатством кожної країни, однією з природних основ її економічного розвитку. Вони забезпечують усі сфери життя і господарської діяльності людини, визначають можливості розвитку промисловості й сільського господарства, розміщення населених пунктів, організації відпочинку й оздоровлення людей.

Тривалий час водне законодавство було переважно орієнтоване на інтенсивне використання водних ресурсів, не приділяючи належної уваги основному принципу – пріоритету охорони природних об'єктів перед їх використанням. виправляючи таке становище, головний закон, що регулює відносини в названій сфері, – Водний кодекс України прямо закріпив основні цілі та завдання відповідного законодавства, зробивши акцент на пріоритетність вжиття заходів, спрямованих на раціональне використання, охорону вод та відтворення відповідних водних ресурсів. Зокрема, у статті 2 зазначено, що «завданням водного законодавства є регулювання правових відносин з метою забезпечення збереження, науково обґрунтованого, раціонального використання вод для потреб населення і галузей економіки, відтворення водних ресурсів, охорони вод від забруднення, засмічення та вичерпання, запобігання шкідливим діям вод та ліквідації їх наслідків, поліпшення стану водних об'єктів, а також охорони прав підприємств, установ, організацій і громадян на водокористування» [1].

У цей час відсутність належної уваги на державному рівні до проблем охорони водних ресурсів призвело до того, що екологічний потенціал водного фонду України за всю історію його експлуатації стосовно якості виявився ґрунтовно підірваним. Поряд з хижакським винищенням вод та їх забрудненням недосконалість законодавчої бази та відсутність чіткої державної спрямованості на охорону водних ресурсів країни призвели до збільшення випадків порушення водного законодавства, а тому ще більше актуалізували проблему забезпечення цього важливого для кожної людини природного компоненту. Усе це дозволяє стверджувати про наявність і виняткову значущість інституту адміністративно-правової охорони водних ресурсів України, який є об'єктивно важливим засобом забезпечення реалізації громадянами своїх невід'ємних екологічних прав і законних інтересів, оскільки саме в межах екологічного простору і саме за допомогою активної діяльності публічної адміністрації задовольняються екологічні потреби громадян та забезпечується реалізація екологічної функції держави.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Важливі аспекти забезпечення реалізації екологічної функції держави досліджувалися багатьма відомими правниками. Не є фрагментарними і вітчизняні наукові дослідження адміністративно-правового забезпечення організації державного управління і контролю у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів. У цьому аспекті треба віддати належне дисертаційним роботам Л. П. Коваленко «Адміністративно-правові заходи охорони навколишнього природного середовища» (Харків, 2003), О. Я. Лазор «Адміністративно-правові засади державного управління у сфері реалізації екологічної політики в Україні» (Київ, 2004), Т. В. Григор'євої «Правове регулювання використання й охорони водних живих ресурсів» (Харків, 2004), О. В. Чорноус «Правове регулювання використання та охорони природних ресурсів виключної (морської) економічної зони України» (Київ, 2006), В. М. Присяжного «Кримінальна відповідальність за забруднення, засмічення та виснаження водних об'єктів» (Київ, 2006), Н. В. Локтевої «Правове регулювання комплексного використання водних ресурсів дніпровського басейну» (Одеса, 2007), М. Т. Гаврильціва «Адміністративно-правові засади діяльності органів виконавчої влади у сфері забезпечення природоохоронної функ-

ції держави» (Львів, 2011), О. А. Улютіної «Адміністративно-правові засади охорони навколишнього природного середовища та природокористування» (Київ, 2011), Д. В. Лазаренко «Адміністративно-правове регулювання використання природних ресурсів» (Київ, 2014), М. В. Шиленка «Адміністративно-правова охорона природних ресурсів» (Київ, 2014), Л. В. Гбур «Адміністративна відповідальність за правопорушення в сфері використання та охорони водних ресурсів України» (Київ, 2020) та інших вчених. Попри те, що останні хоча і мають важливе теоретико-прикладне значення для розвитку науки адміністративного права, однак проблему підвищення ефективності адміністративно-правової охорони водних ресурсів в Україні загалом не вирішують.

Тож метою статті є з'ясування на основі аналізу чинного законодавства, наявних наукових, публіцистичних та методичних джерел, у тому числі зарубіжного досвіду, сутності, змісту та значення інституту адміністративно-правової охорони водних ресурсів у реалізації екологічної функції держави.

Виклад основного матеріалу. Проблема підтримання належної якості та забезпечення невичерпності водних об'єктів в Україні стає все більш критичною, що, насамперед, пов'язано із використанням вод у промисловості, сільському господарстві, в побутових і комунальних сферах. Саме водні ресурси стають одним з основних чинників, що лімітують розвиток людства, адже прискорена індустріалізація, підвищені урбаністичні процеси, зростання населення в країнах, що розвиваються, глобальне потепління і збільшення через це ймовірності засух, погіршення стану внутрішньої водної інфраструктури в більшості сільськогосподарських районів світу призвели до підвищеного попиту на воду і, отже, збільшення суперництва за цей ресурс.

Водночас практично всі водні об'єкти останнім часом інтенсивно забруднюються внаслідок збільшення впливу антропогенних чинників: безсистемна господарська діяльність з порушенням допустимих меж освоєння територій, надмірна інтенсифікація використання природних ресурсів, замулення, забруднення та заростання річок, а також недотримання режиму обмеженого господарювання на прибережних захисних смугах. А найперше водні ресурси страждають від забруднення промисловими та комунальними стоками, які містять важкі метали, органічні та бактеріологічні забруднювачі.

Через інтенсивне надходження шкідливих речовин у підземні водоносні горизонти, тільки за останні 20 років кількість осередків їх забруднення збільшилася більш ніж у 4 рази [2]. Однак на законодавчому рівні правовий режим охорони та використання відповідних водних об'єктів не визначений, а той, що встановлений чинним законодавством для водойм та водотоків, – не здатний забезпечити ефективне збереження їх особливо цінних ділянок.

Такі дані стану водних ресурсів є вкрай невтішними та потребують рішучих дій не тільки з боку органів державної влади та місцевого самоврядування, але й громадянського суспільства, щодо забезпечення належного рівня охорони водних ресурсів адміністративно-правовими засобами. На це також наголошується й у Директиві 2010/75/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 24 листопада 2010 року про промислові викиди (інтегроване запобігання та контроль забруднення), основними завданнями якої є зменшення, запобігання та контроль скидів стічних вод з концентраціями забруднюючих речовин та контроль операцій у сфері управління відходами. Впровадження цієї директиви є, до речі, зобов'язанням України в межах Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

На сьогодні забезпечити належний рівень безпеки водних ресурсів можна шляхом застосування широкого кола правових, економічних, технічних, санітарно-епідеміологічних та інших засобів. Серед них чи не найважливішу роль в цьому процесі відіграють засоби правової охорони, у тому числі адміністративно-правового спрямування.

Відповідно до статті 95 Водного кодексу України усі води (водні об'єкти) підлягають охороні від забруднення, засмічення, вичерпання та інших дій, які можуть погіршити умови водопостачання, завдати шкоди здоров'ю людей, спричинити зменшення рибних запасів та інших об'єктів водного промислу, погіршення умов існування диких тварин, зниження родючості земель та інші несприятливі явища внаслідок зміни фізичних і хімічних властивостей вод, зниження їх здатності до природного очищення, порушення гідрологічного і гідрогеологічного режиму вод [1].

Охорона водних ресурсів є невід'ємною складовою правової охорони природи, що являє собою сукупність встановлених державою правових норм та виникаючих на основі їх застосування правовідносин, спрямованих на виконання заходів щодо збереження природного середовища, раціонального використання природних ресурсів, оздоровлення навколишнього середовища людини в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь людей. Особливість

правової охорони водних ресурсів, як складової правової охорони природи, полягає в тому, що вона здійснюється шляхом закріплення в законодавстві обов'язкової для всіх заходів належної і можливої поведінки щодо природного середовища проживання і тих наслідків, які наступають у разі відхилення від передбаченого законом еталону поведінки [3, с. 32].

Зміст правової охорони навколишнього середовища містить чотири елементи:

- визначений у законі перелік об'єктів, що охороняються;
- сукупність попереджувальних, заборонних, відновлювальних, каральних та заохочувальних норм;
- контроль за станом навколишнього середовища і за виконанням вимог його охорони;
- відповідальність за порушення природоохоронного законодавства та відшкодування заподіяної шкоди навколишньому середовищу.

Мета такої охорони полягає в тому, щоб на основі встановлення, застосування та виконання еколого-правових приписів забезпечити такий стан суспільних відносин, який сприяв би збереженню і раціональному використанню природних багатств, досягненню оптимального для людини і його природного оточення якості життєвого середовища [4, с. 282]. Ця мета досягається у взаємодії правової охорони з іншими способами охорони природи.

У сфері публічних екологічних відносин така діяльність забезпечує: а) вжиття заходів зі скорочення з повною їх ліквідацією надходжень у довкілля небезпечних для життя і здоров'я індивіда речовин у майбутньому; б) створення екологічно обгрунтованого розміщення й подальшого розвитку продуктивних сил в окремих регіонах і в державі в цілому; в) формування системи спостереження за показниками здоров'я населення з урахуванням стану навколишнього природного середовища; г) створення й розвиток на території держави мережі природно-заповідного фонду з метою збереження еталонів якості довкілля, захисту й охорони історичних і культурних природних цінностей; д) досягнення раціонального природокористування за допомогою землеустрою, лісовпорядкування, паспортизації водних об'єктів, устрою територій заповідного, оздоровчого, історико-культурного й рекреаційного призначення [5, с. 38–39; 6].

Право, закріплюючи у своїх нормах досягнення науково-технічного прогресу, матеріальні, фінансові, організаційні, ідеологічні заходи держави з охорони природного середовища, надає їм обов'язкової юридичної сили і застосовує засоби державного примусу в разі їх невиконання. Водночас «природоохоронні правила, що містяться в нормах права, стають ефективними за умови їх наукового обгрунтування, забезпечення їх необхідними економічними і матеріально-технічними засобами, підкріплення їх організаційною роботою, вихованням екологічного світогляду» [4, с. 32]. Всі норми водного законодавства мають на меті забезпечити раціональне використання водних ресурсів, їх охорону і захист від нераціонального і згубного використання.

Отже, правову охорону вод прийнято розуміти як закріплену в законодавчому порядку систему водоохоронних заходів, спрямованих на запобігання забрудненню, засміченню, вичерпанню вод та організацію раціонального використання водних ресурсів для задоволення потреб водного господарства і забезпечення матеріальних, екологічних і культурно-оздоровчих інтересів населення, а також на ліквідацію негативних явищ і поліпшення стану вод [7, с. 166].

В основу правової охорони водних ресурсів вчені включають визначення об'єкта охорони, порядку водокористування, організацію управління в цій галузі в цілому, охорону від забруднення вод, охорону і регулювання чисельності водного тваринного світу, організацію раціонального використання водних ресурсів щодо їх відтворення та інші засоби економіко-правового стимулювання водоохорони.

Відсутність на сьогодні законодавчого визначення поняття правової охорони навколишнього природного середовища безперечно знижує ефективність доктринального тлумачення цього явища, водночас в усталеному вигляді передбачає комплекс правових, організаційно-господарських, економічних заходів, спрямованих на збереження та відновлення природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, запобігання негативного впливу господарської та іншої діяльності на довкілля і ліквідацію її наслідків [8]. Через зважене та послідовне застосування комплексу зазначених заходів забезпечується реалізація екологічної функції держави, адже на останню покладається обов'язок передбачати, прогнозувати та відвертати негативні наслідки господарювання людини. При цьому роль держави полягає не тільки у подоланні наявних водно-екологічних загроз в країні, а й у створенні сприятливих умов для сталого, екологічно безпечного водокористування, відтворення та охорони всіх водних ресурсів на території країни з врахуванням їх транскордонного значення.

Саме екологічна функція держави є тим осердям, навколо якого в майбутньому розвиватиметься людське суспільство, забезпечуватиметься використання, відтворення та охорона

водних ресурсів, вживатимуться заходи щодо запобігання шкідливим діям вод та ліквідації їх наслідків.

Оскільки основне соціальне призначення держави полягає в забезпеченні прав і свобод громадян, то в сучасних умовах екологічна політика держави перетворюється в найважливіший напрям її політичної діяльності.

Екологічну функцію держави вчені розуміють як основні напрями діяльності держави у сфері взаємодії суспільства і природи, в її відтворенні та поліпшенні, в раціональному використанні [9, с. 12]. З іншого боку, М. М. Бринчук суттєво розширив значення екологічної функції держави, включивши в її зміст діяльність за розпорядженням в інтересах суспільства природними ресурсами, що є у власності держави, а також діяльність, спрямовану на забезпечення раціонального використання природних ресурсів з метою попередження їх виснаження, на охорону навколишнього середовища від деградації її стану, дотримання, охорону і захист екологічних прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб [10, с. 44–45]. На наш погляд, діяльність держави, насамперед, повинна бути спрямована на охорону навколишнього середовища від забруднення, щоб не допустити її деградацію.

Не зменшуючи ролі інших засобів публічно та приватноправового характеру охорони водних ресурсів, реалізація екологічної функції держави забезпечується саме через застосування засобів адміністративно-правового спрямування, тим більше що в цій сфері частіше вчиняються адміністративні правопорушення.

Наприклад, у 2020 році Державною екологічною інспекцією було складено 3 777 протоколів про адміністративні правопорушення у сфері водних ресурсів, розрахувавши 188 млн грн збитків [11].

Тож адміністративно-правову охорону водних ресурсів становить система юридичних норм і здійснюваних на їх основі заходів, спрямованих на забезпечення раціонального використання і збереження водних ресурсів, а саме:

- організаційно-виконавча діяльність суб'єктів публічного адміністрування в галузі використання, охорони, захисту та відтворення водних ресурсів, а також певна діяльність громадських організацій;

- сукупність організаційно-правових заходів, що визначають порядок раціонального використання, захисту і охорони водних ресурсів;

- адміністративна відповідальність за порушення норм водного законодавства.

Вдосконалення системи адміністративно-правової охорони водних ресурсів в Україні зараз вбачається через:

- підвищення інформаційної прозорості, створення єдиної інформаційно-аналітичної бази, що забезпечуватиме державу об'єктивною інформацією про стан і розвиток сектора водопостачання та водовідведення;

- забезпечення нормативного закріплення в чинному «водному» законодавстві категорій «державний водний фонд» та «комунальний фонд водних об'єктів», що відбиватиме винятковий характер права державної та комунальної власності на водні об'єкти та землі водного фонду;

- реформування системи публічного адміністрування водними ресурсами через підвищення ролі спеціальних регіональних органів управління і контролю у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів тощо.

Висновки. Отже, треба акцентувати на значенні інституту адміністративно-правової охорони водних ресурсів у реалізації екологічної функції держави, адже нова система адміністративно-правового забезпечення цього важливого для кожної людини та суспільства природного компоненту на сьогодні повинна базуватися на фундаментальній концептуальній основі, що враховуватиме, обов'язкове оцінювання реальної ситуації і визначення пріоритетів в діях, спрямованих на максимальне зниження негативного впливу різних джерел забруднення на стан водного фонду України. Сутність адміністративно-правової охорони водних ресурсів виражається: по-перше, у встановленні державою та його спеціально уповноваженими органами суворо обов'язкових для всіх фізичних та юридичних осіб норм і правил, тобто прийняття і видання відповідних нормативних актів різної юридичної сили, спрямованих на формування водно-екологічного правопорядку і забезпечення екологічної безпеки населення України; по-друге, в здійсненні постійного активного державного контролю (нагляду) за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів, додержанням усіма юридичними та фізичними особами вимог водного законодавства; по-третє, в застосуванні компетентними суб'єктами адміністративної юрисдикції відповідних санкцій як до фізичних, так і до юридичних осіб, що порушують водне законодавство.

Список використаних джерел

1. Водний кодекс України від 06.06.1995. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 24. Ст. 189.
2. Водні ресурси – сталий розвиток для України. URL : <https://sd4ua.org/golovni-temi-stalogo-rozvitku/vodni-resursi/>
3. Петров В. В. Правовая охрана природы в СССР : учеб. М. : Юр. лит., 1984. 384 с.
4. Природоресурсовое право и правовая охрана окружающей среды : учеб. ; под ред. В. В. Петрова. М. : Юр. лит., 1988. 512 с.
5. Екологічне право України : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. ; за ред. А. П. Гетьмана. Харків : Право, 2013. 432 с.
6. Соколова А. К. Правові аспекти державного управління в галузі охорони вод і відтворення водних ресурсів. *Проблеми законності*. 2015. Вип. 128. С. 154–164. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2015_128_22.
7. Черемнова А. І. Водний фонд України як об'єкт правової охорони. Актуальні проблеми держави і права. 2010. Вип. 52. С. 161–166.
8. Модельный экологический кодекс для государств-участников Содружества Независимых Государств. Принят на двадцать седьмом пленарном заседании Межпарламентской Ассамблеи государств-участников СНГ (постановление № 27-8 от 16 ноября 2006 года). URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_g03#Text
9. Бобылев А. И. Вопросы общей теории экологического права. Мн : Изд-во БГУ, 1991. 124 с.
10. Бринчук М. М. Экологическое право. М. : Юрист, 2003. 670 с.
11. Водні ресурси України торік постраждали на 188 мільйонів – Держекоінспекція. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3213248-vodni-resursi-ukraini-torik-postrazdali-na-188-miljoniv-derzekoinspekcia.html>.

Надійшла до редакції 10.06.2021

References

1. Vodnyy kodeks Ukrayiny vid 06.06.1995 [Water Code of Ukraine of 06.06.1995]. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*. 1995. № 24. St. 189. [in Ukr.]
2. Vodni resursy – stalyy rozvytok dlya Ukrayiny [Water resources - sustainable development for Ukraine]. URL : <https://sd4ua.org/golovni-temi-stalogo-rozvitku/vodni-resursi/>. [in Ukr.]
3. Petrov, V. V. (1984) *Pravovaya okhrana prirody v SSSR* [Legal protection of nature in the USSR] : ucheb. M. : Yur. lit. 384 s. [in Russ.]
4. *Prirodoresursovoe pravo i pravovaya okhrana okruzhayushchey sredy* [Natural resource law and legal protection of the environment] : ucheb. ; pod red. V. V. Petrova. M. : Yur. lit. 1988. 512 s. [in Russ.]
5. *Ekolohichne pravo Ukrayiny* [Environmental law of Ukraine] : pidruch. dlya stud. yuryd. spets. vyshch. navch. zakl. ; za red. A. P. Het'mana. Kharkiv : Pravo, 2013. 432 s. [in Ukr.]
6. Sokolova, A. K. () *Pravovi aspekty derzhavnoho upravlinnya v haluzi okhorony vod i vidtvorennya vodnykh resursiv* [Legal aspects of public administration in the field of water protection and reproduction of water resources]. *Problemy zakonnosti*. 2015. Vyp. 128. S. 154–164. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2015_128_22. [in Ukr.]
7. Cheremnova, A. I. (2010) *Vodnyy fond Ukrayiny yak ob"yekt pravovoyi okhorony* [Water Fund of Ukraine as an object of legal protection]. *Aktual'ni problemy derzhavy i prava*. Vyp. 52. S. 161–166. [in Ukr.]
8. *Model'nyy ékologicheskyy kodeks dlya gosudarstv-uchastnikov Sodruzhestva Nezavisimyykh Gosudarstv* [Model Environmental Code for the member states of the Commonwealth of Independent States]. *Prinyat na dvadtsat' sed'mom plenarnom zasedanii Mezhparyamentskoy Assamblei gosudarstv-uchastnikov SNG (postanovleniye № 27-8 ot 16 noyabrya 2006 goda)*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_g03#Text. [in Russ.]
9. Bobylev, A. I. *Voprosy obshchey teorii ékologicheskogo prava* [Issues of the general theory of environmental law]. Mn : Izd-vo BGU, 1991. 124 s. [in Russ.]
10. Brynchuk, M. M. (2003) *Ékologicheskoye pravo* [Environmental law]. M. : Yurist. 670 s. [in Russ.]
11. *Vodni resursy Ukrayiny torik postrazhdaly na 188 mil'yoniv – Derzhkeinspektsiya* [Water resources of Ukraine last year suffered by 188 million – the State Environment Inspection]. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3213248-vodni-resursi-ukraini-torik-postrazdali-na-188-miljoniv-derzekoinspekcia.html>. [in Ukr.]

ABSTRACT

Dmytro Butskikh. The essence and significance of the institute of administrative and legal protection of water resources in the implementation of the environmental function of the state. The article, based on the analysis of scientific, empirical and journalistic sources, clarifies the state of administrative and legal protection of water resources in Ukraine.

The concept, purpose and tasks of legal protection of water resources are defined. The importance of the institute of administrative and legal protection of water resources in the implementation of the ecological function of the state is emphasized.

The essence of administrative and legal protection of water resources is clarified, which is expressed: first, in the establishment by the state and its specially authorized bodies of strictly binding norms and rules for all individuals and legal entities, adoption and issuance of relevant regulations of various legal forces aimed at the formation of water and environmental law and order and environmental safety of the population of Ukraine; secondly, in the implementation of constant active state control (supervision) over the use and protection of water and reproduction of water resources, compliance by all legal entities and individuals with the requirements of water legislation; thirdly, in the application by the competent subjects of administrative jurisdiction of appropriate sanctions to both individuals and legal entities that violate water legislation.

Measures to improve the system of administrative and legal protection of water resources in Ukraine are proposed in terms of: increasing information transparency, creating a single information and analytical base that will provide the state with objective information about the state and development of the water supply and sewerage sector; ensuring the normative enshrinement in the current "water" legislation of the categories "state water fund" and "municipal fund of water bodies", which will reflect the exclusive nature of the right of state and communal ownership of water bodies and lands of the water fund; reforming the system of public administration of water resources by increasing the role of special regional bodies of management and control in the field of water use and protection and reproduction of water resources, etc.

Keywords: protection, administrative and legal protection, water, water resources, water background, environment, administrative and legal means, public administration.

УДК 342.9:[347.993:347.77/.78](477)
DOI 10.31733/2078-3566-2021-2-180-185

Сергій ВОЛОВИК®
аспірант
(Сумський державний університет)

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ВИЩОГО СУДУ З ПИТАНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Досліджено зміст та елементи адміністративно-правового статусу Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Проаналізовано наукові підходи та чинне законодавство щодо елементів правового статусу суду. Надано авторське розуміння адміністративно-правового статусу Вищого суду з питань інтелектуальної власності та переліку його елементів. Наголошено на необхідності прийняття Закону України «Про Вищий суд з питань інтелектуальної власності».

Ключові слова: суд, Вищий суд з питань інтелектуальної власності, законодавство, адміністративно-правовий статус, завдання, юрисдикція, повноваження, забезпечення.

Постановка проблеми. Сучасний вектор розбудови України як правової та демократичної держави, передусім, пов'язаний із реалізацією державної політики у сфері захисту прав й основоположних свобод людини. Остання охоплює цілий спектр механізмів (інститутів, органів державної влади), що забезпечують рівень захищеності прав, свобод, законних інтересів як фізичних, так й юридичних осіб. У даному контексті особлива увага прикута саме до

© Воловик С. В., 2021
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-3481-2966>
e-mail: volovik.sv@ukr.net